

תוכנה 1 בשפת Java

שיעור מספר 14: "מה להנדסה ולזה?"

שחר מעוז

בית הספר למדעי המחשב
אוניברסיטת תל אביב

על סדר היום

- מעבר לתכנות בשפת Java ותכנות מונחה עצמים
- תוכנה אינה רק תכנות (גם בדיקות גם תיכון)
- תבניות תיכון (design patterns) קלאסיות בתכנות מונחה עצמים
- חתכי רוחב (crosscutting concerns)
- שכתוב מבני (refactoring)

מבוא להנדסת תוכנה

מבוא להנדסת תוכנה

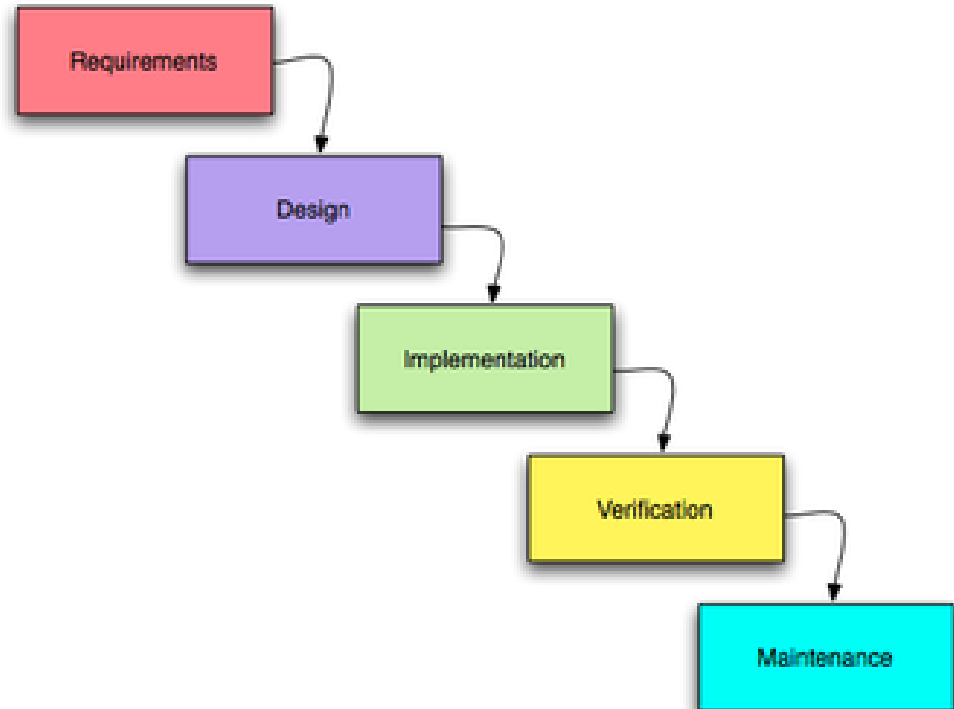
- תהליך הפיתוח של תוכנה אינו מורכב רק מתכנות ובדיקות
- התהליך מתחיל לפני הפיתוח ונמשך גם אחרי שהפיתוח הסתיים
- הנדסת תוכנה היא תחום הנדסי העוסק בכל ההיבטים של יצירת מערכות תוכנה.
- קיימים קורסי בחירה מתקדמים בחוג המתמקדים בשלבים השונים
- הדיון אינו ספציפי לתכנות מונחה עצמים

מחזור החיים של תוכנה

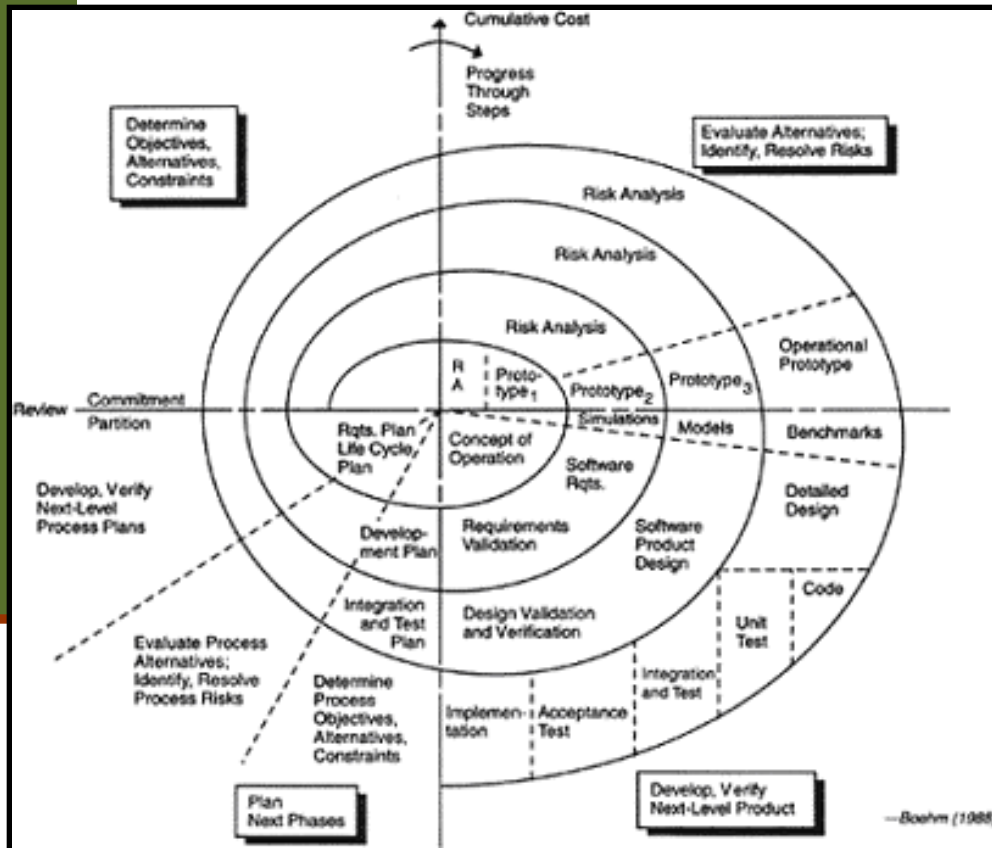
- ניתוח דרישות (requirements analysis)
  - תיכון (design)
  - מימוש (construction, implementation or coding)
  - שילוב (integration)
  - בדיקות וניפוי שגיאות (testing and debugging aka: verification)
  - בדיקות קבלה (acceptance)
  - ייצור (production)
  - הפצה והתקנה (deployment and installation)
  - תחזוקה ושינויים (maintenance)
- התייחסות מיוחדת למקרה שמערכת התוכנה היא חלק ממערכת ממוחשבת הכוללת חומרה ותוכנה.

מודל המפל

- המודל המסורתי של מחזור חיים נקרא מודל מפל המים (waterfall model, Royce 1970) - כל שלב מתבצע לאחר שקודמו הסתיים (אך ניתן לחזור לשלב קודם לצורך תיקון).

מודל ספירלה

■ מודל הספירלה (spiral model) שהוצע מאוחר יותר (Barry Boehm, 1988) מפתח את המערכת באופן אבולוציוני ואיטרטיבי.

■ מתחילים מפיתוח מערכת מינימלית, ומבצעים את כל השלבים. לאחר סיום מערכים את המוצר הנוכחי, מחליטים מה להוסיף, וחוזרים על כל השלבים

מחירן של טעויות

■ ככל שטעות מתגלה מוקדם יותר, מחיר תיקונה קטן יותר

■ נניח שטעינו בניתוח הדרישות ושכחנו פעולה מסוימת שהתוכנה צריכה לבצע

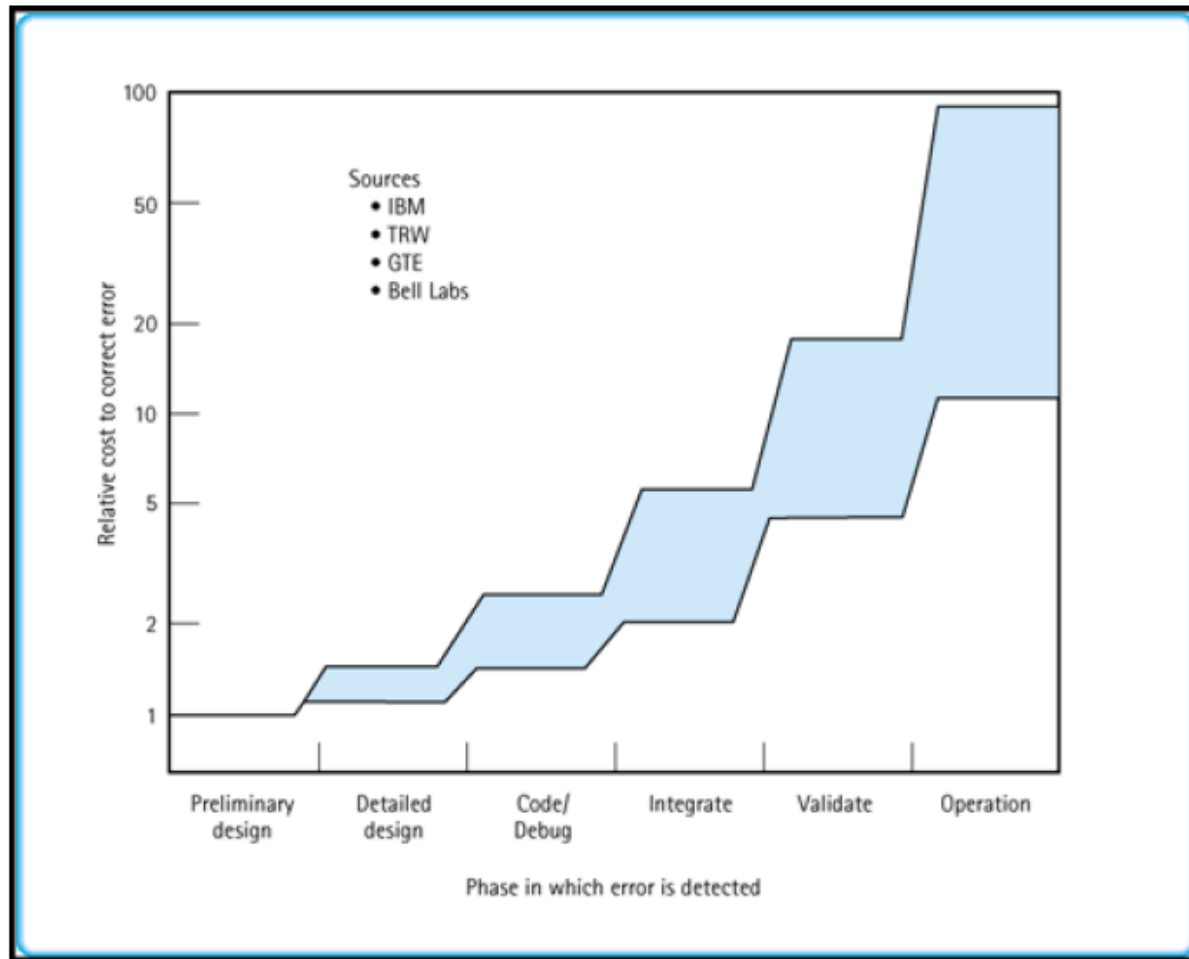
■ אם נגלה את הטעות לפני המעבר לתיכון, המחיר יהיה מינימאלי, אולי עיכוב קטן בלוח הזמנים

■ אם נגלה בזמן התיכון, נצטרך אולי לזרוק חלק מהתיכון שלא יתאים לדרישות המתוקנות

■ אבל אם נגלה את הטעות רק בזמן בדיקות הקבלה, נצטרך אולי לזרוק חלקים גדולים מהתיכון ומהמימוש!

■ עדיף לגלות טעויות מוקדם; לשם כך צריך לתכנן בקפדנות את תהליך הפיתוח הכולל, ולהשתדל להשתמש בשיטות שימזערו טעויות ואת הצורך לחזור אחורה לשלב קודם

מחירן של טעויות

מפל או ספירלה?

- מודל הספירלה מאפשר לראות מוצר חלקי ולהעריך אותו
- אבל מפל המים משקף את הרצוי: רצוי לא לטעות.
- שינויים בתוכנה אינם רק תוצאה של שגיאות, שינוי הוא דבר מובנה בתהליך הפיתוח
- פיתוח תוכנה תוך הערכות לשינויים עתידיים הביא למודלים נוספים לתהליך הפיתוח:
  - בשנים האחרונות עולה הפופולריות של משפחת המודלים הקלילה (agile)
  - הנציג הבולט של המשפחה הזו הוא eXtreme Programming (תכנות קיצוני)

How the customer explained it

תבניות תיכון (design patterns)

תבניות תיכון - מוטיבציה

■ בחיי היום יום אנחנו מתארים דברים תוך שימוש בתבניות חוזרות:

■ "מכונית א' היא כמו מכונית ב', אבל יש לה 2 דלתות במקום 4"

■ "אני רוצה ארון כמו זה, אבל עם דלתות במקום מגרות"

■ גם בפיתוח תוכנה, אנחנו יכולים להסביר כיצד לעשות משהו ע"י התייחסות לדברים שעשינו בעבר, ובצורה כזאת להקל על התקשורת עם עמיתים.

■ "נאחסן את המבנה בעץ בינרי, ונבצע חיפוש לרוחב"

הגדרות מהספרות:

- "Design Patterns are **recurring solutions to design problems** you see over and over." [Alpert, Brown, Wof, 1998].
- "Design Patterns constitute a set of rules describing how to **accomplish certain tasks** in the realm of software development." [Pree, 1994].
- "A pattern address a **recurring design problem** that arises in specific design situations and presents a solution to it." [Buschmann et al, 1996].
- "Patterns identify and specify **abstractions** that are above the level of single classes and instances, or of components." [Gamma et al, 1993].

מקורות

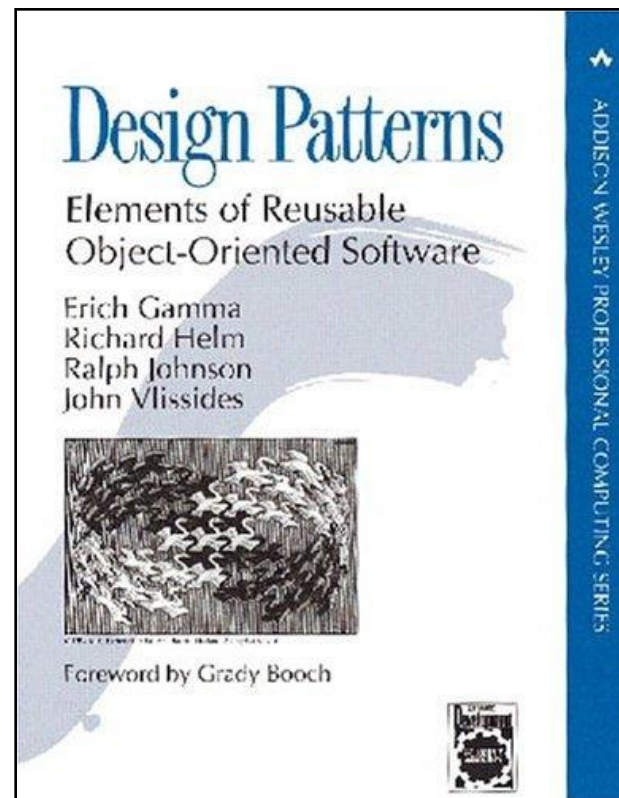
■ המושג נעשה פופולרי בעקבות הספר שמכונה GoF – דוגמאות
הקוד ב C++

Design Patterns: Elements of Reusable Object-Oriented Software

By Erich Gamma, Richard Helm, Ralph
Johnson, John Vlissides.

Published by Addison Wesley Professional.
Series: Addison-Wesley Professional
Computing Series.

ISBN: 0201633612; Published: Oct 31,
1994; Copyright 1995; Pages: 416;
Edition: 1st.

מקורות ב Java

■ קיימים כמה מקורות לתבניות עיצוב עם דוגמאות בשפת Java כגון:

■ **The Design Patterns Java Companion**

James W. Cooper

<http://www.patterndepot.com/put/8/JavaPatterns.htm>

■ **Thinking in Patterns with Java**

Bruce Eckel

<http://www.mindview.net/Books/TIPatterns/>

■ תבניות עיצוב רבות אומצו ע"י כותבי הספריות הסטנדרטיות של Java

■ בעיקר (אבל לא רק) בספריות GUI

סיווג תבניות

■ הספר של GoF מציג 23 תבניות שמחולקות לשלוש משפחות לפי המטרה שלהן:

- **תבניות ליצירה Creational**: נוגעות לתהליך היצירה של עצמים.
- **תבניות מבנה Structural**: עוסקות בהרכבה של מחלקות ועצמים.
- **תבניות התנהגות Behavioral**: מאפיינות את הדרכים בהן מחלקות ועצמים מתקשרים ומחלקים אחריות.

■ קלסיפיקציה נוספת מתייחסת לתחום העיסוק של תבנית – מחלקות או עצמים.

■ בנוסף, ניתן להתייחס **לקבוצות של תבניות** שמופיעים בדרכ כלל ביחד:

■ כאלה שמהווים חלופות שונות לפתרון בעיות דומות

ולהיפך –

■ פתרונות דומים לבעיות שונות

■ לתבניות חשיבות גדולה באפיון הבעיות

■ חלק מהתבניות ראינו במהלך הקורס – בהקשר רחב או מקומי

סיווג תבניות

		Purpose		
		Creational	Structural	Behavioral
Scope	Class	Factory Method (107)	Adapter (139)	Interpreter (243) Template Method (325)
	Object	Abstract Factory (87) Builder (97) Prototype (117) Singleton (127)	Adapter (139) Bridge (151) Composite (163) Decorator (175) Facade (185) Proxy (207)	Chain of Responsibility (223) Command (233) Iterator (257) Mediator (273) Memento (283) Flyweight (195) Observer (293) State (305) Strategy (315) Visitor (331)

חתכי רוחב בתוכנה

Crosscutting Concerns

No Silver Bullet

- בתוכנה אין פתרונות קסם
- גם לתכנות מונחה עצמים יש החסרונות שלו וצריך להיות ערים להם
- חסרון בולט קשור לניהול של חתכי רוחב (crosscutting concerns) במערכת תוכנה
- נניח שכתבנו תוכנה שעושה משהו
  - במערכת התוכנה נמצא את המחלקה `SomeBusinessClass` עם השרות `someOperation`
  - למשל המחלקה `BankAccount` עם השרות `withdraw` (רק לצורך הדוגמא – הדבר תקף כמעט לכל תוכנה אמיתית)

The wrong way

```
public class SomeBusinessClass extends OtherBusinessClass {  
    // Core data members  
    // Override methods in the base class  
    public void someOperation(OperationInformation info) {  
        // ==== Perform the core operation ====  
    }  
  
    ...  
}
```

The wrong way(2)

■ But what about logging capabilities ?

```
public class SomeBusinessClass extends OtherBusinessClass {  
  
    // Core data members  
    ...Log stream ;  
  
    // Override methods in the base class  
  
    public void someOperation(OperationInformation info) {  
        ...log the start of operation  
        // ==== Perform the core operation ====  
        ...log the completion of operation  
    }  
}
```

The wrong way(3)

- Actually, we want it multithreaded...

```
public class SomeBusinessClass extends OtherBusinessClass {  
  
    // Core data members  
    ...Log stream ;  
    // Override methods in the base class  
  
    public void someOperation(OperationInformation info) {  
        ...lock the object - thread safety  
        ...log the start of operation  
        // ==== Perform the core operation ====  
        ...log the completion of operation  
        ...unlock the object  
    }  
}
```

The wrong way(4)

■ Who enforces your contract ?

```
public class SomeBusinessClass extends OtherBusinessClass {  
  
    // Core data members  
    ...Log stream ;  
    // Override methods in the base class  
  
    public void someOperation(OperationInformation info) {  
        ...ensure info satisfies contract  
        ...lock the object - thread safety  
        ...log the start of operation  
        // ==== Perform the core operation ====  
        ...log the completion of operation  
        ...unlock the object  
    }  
}
```

The wrong way(5)

■ Authorization ? Authentication ?

```
public class SomeBusinessClass extends OtherBusinessClass {  
  
    // Core data members  
    ...Log stream ;  
    // Override methods in the base class  
  
    public void someOperation(OperationInformation info) {  
        ...ensure authorization  
        ...ensure info satisfies contract  
        ...lock the object - thread safety  
        ...log the start of operation  
        // ==== Perform the core operation ====  
        ...log the completion of operation  
        ...unlock the object  
    }  
}
```

The wrong way(6)

■ Persistence ? Cache consistency ?

```
public class SomeBusinessClass extends OtherBusinessClass {

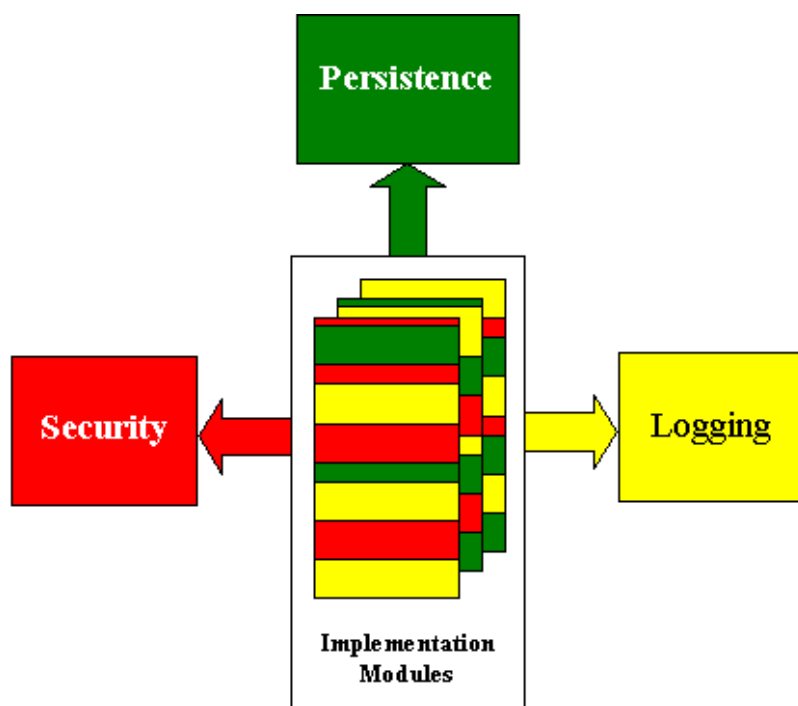
    // Core data members
    ...Log stream ;
    ...cache_update_status ;
    // Override methods in the base class

    public void someOperation(OperationInformation info) {
        ...ensure authorization
        ...ensure info satisfies contract
        ...lock the object - thread safety
        ...ensure cache is up to date
        ...log the start of operation
        // ==== Perform the core operation ====
        ...log the completion of operation
        ...unlock the object
    }

    public void save(PersitanceStorage ps) {...}

    public void load(PersitanceStorage ps) {...}
}
```

מה קיבלנו?

בלאגן בשתי רמות:

■ ברמת המיקרו (השרות הבודד):

- Code Tangling
- הוא כבר לא עושה "רק משהו אחד" - לא מודולרי
- ראו תרשים $\leq$

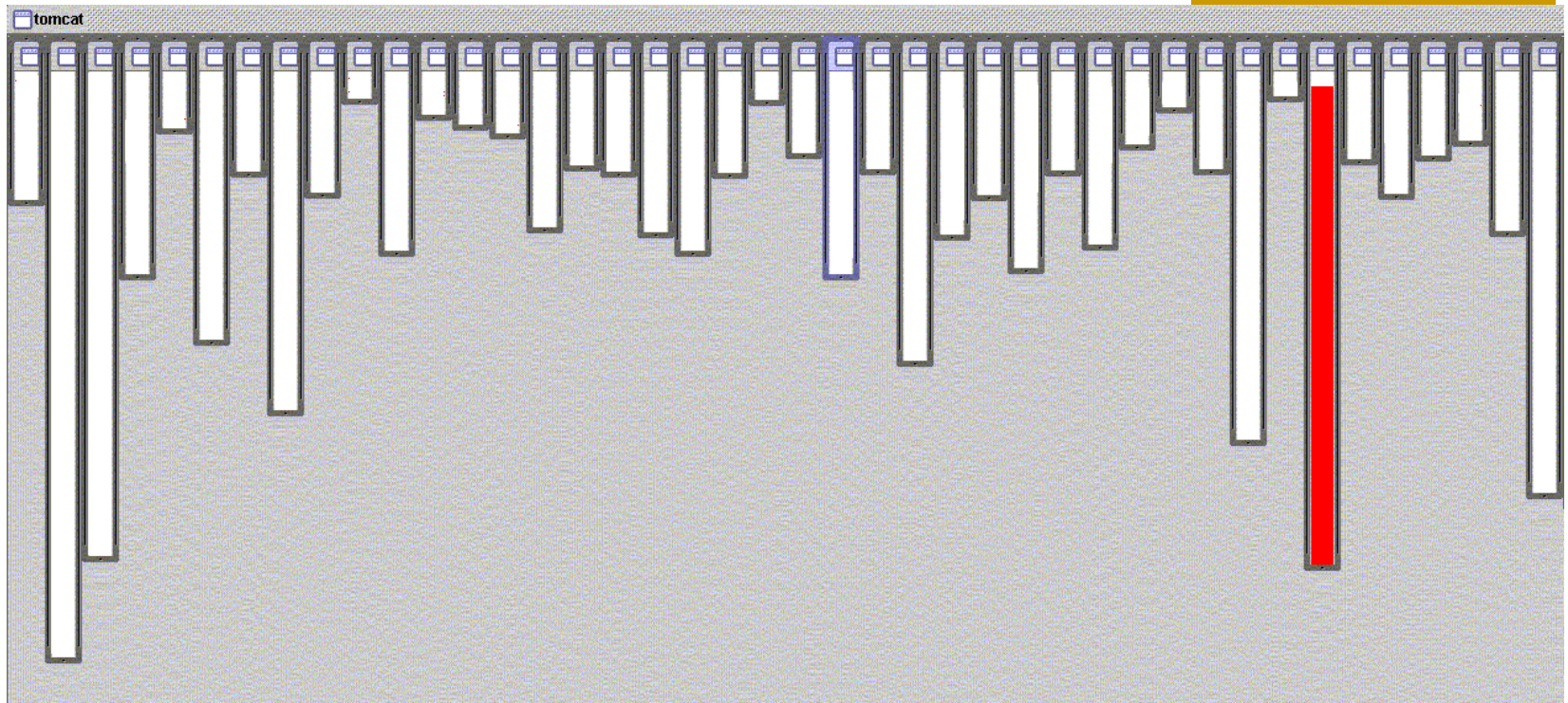
■ ברמת המאקרו (מערכת התוכנה):

- Code Scattering
- שכפול קוד, קטעי קוד קשורים אינם מופיעים יחד
- ראו תרשימים גם בשקפים הבאים

■ שבירת המודולריות נוצרת בגלל אופי הספק-לקוח של תכנות מונחה עצמים

Good modularity

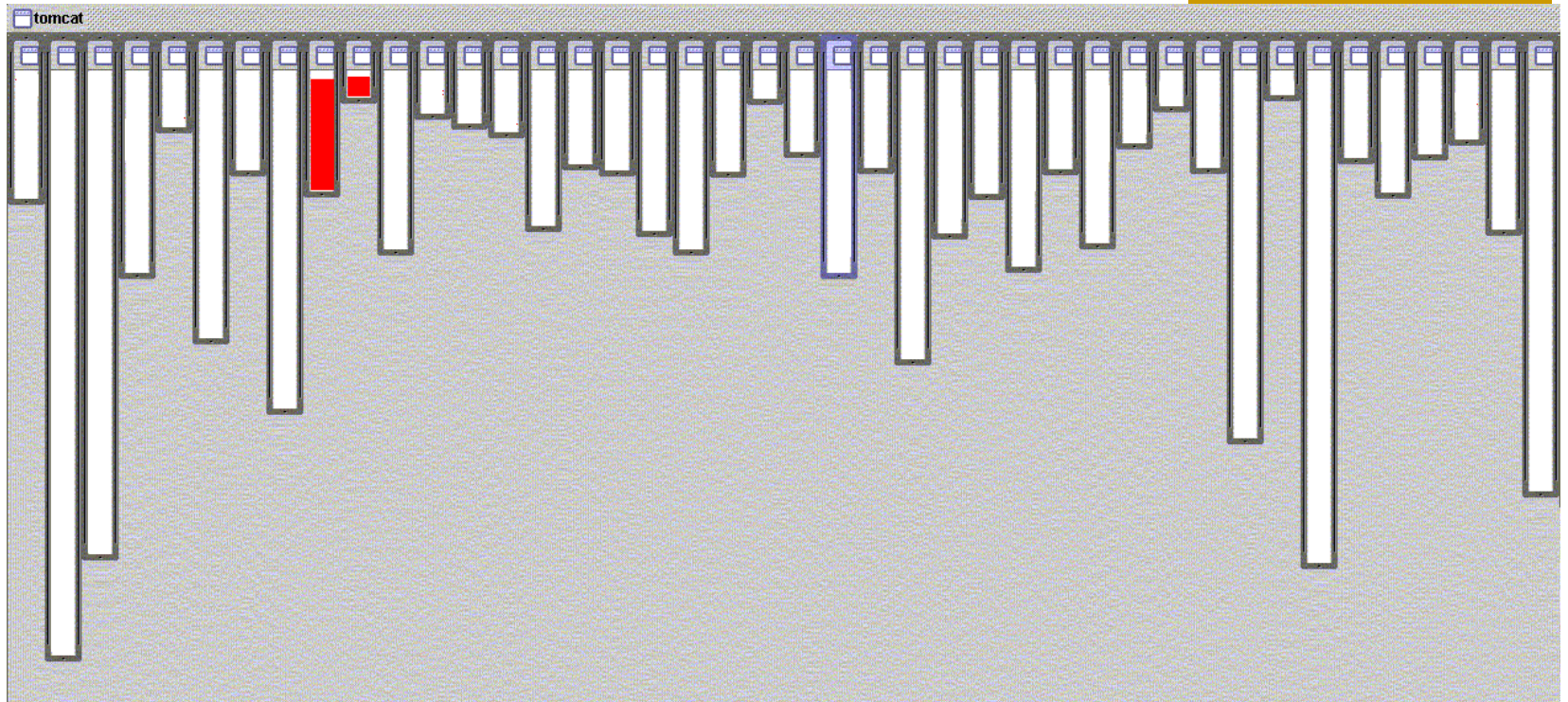
XML parsing

- XML parsing in org.apache.tomcat
  - red shows relevant lines of code
  - nicely fits in one box

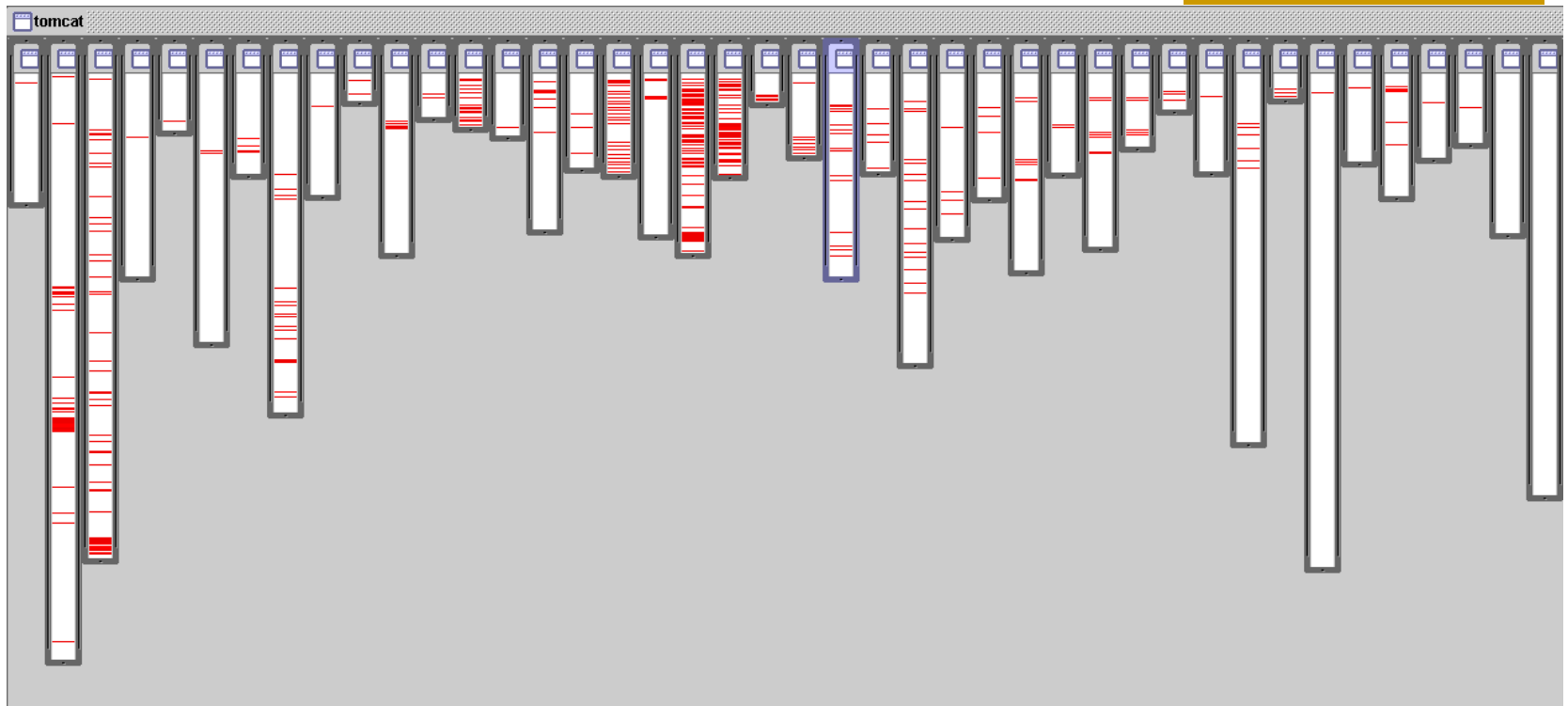
Good modularity

URL pattern matching

- URL pattern matching in org.apache.tomcat
  - red shows relevant lines of code
  - nicely fits in two boxes (using inheritance)

Logging is not modularized...

- Where is logging in org.apache.tomcat ?
  - red shows lines of code that handle logging
  - not in just one place
  - not even in a small number of places

אילו רק יכולנו...

ApplicationSession

[illegible]

StandardSession

1. The main purpose of this document is to provide a comprehensive overview of the project's goals and objectives. 2. The document is organized into several sections, each addressing a specific aspect of the project. 3. The first section discusses the project's background and the need for this document. 4. The second section outlines the project's goals and objectives, which are the primary focus of this document. 5. The third section describes the project's scope and the areas it will cover. 6. The fourth section details the project's methodology and the approach taken to achieve the goals. 7. The fifth section discusses the project's timeline and the key milestones. 8. The sixth section outlines the project's budget and the resources required. 9. The seventh section discusses the project's risks and the strategies to mitigate them. 10. The eighth section provides a conclusion and a summary of the project's findings. 11. The document is intended for use by all stakeholders involved in the project, including the project manager, team members, and sponsors. 12. The document is a living document and will be updated as the project progresses. 13. The document is the property of the organization and should be handled accordingly. 14. The document is subject to change without notice. 15. The document is a confidential document and should not be shared with unauthorized personnel. 16. The document is a work in progress and may contain errors. 17. The document is a draft and should not be used for decision-making. 18. The document is a reference document and should be used as such. 19. The document is a guide and should be used as such. 20. The document is a tool and should be used as such.	1. The main purpose of this document is to provide a comprehensive overview of the project's goals and objectives. 2. The document is organized into several sections, each addressing a specific aspect of the project. 3. The first section discusses the project's background and the need for this document. 4. The second section outlines the project's goals and objectives, which are the primary focus of this document. 5. The third section describes the project's scope and the areas it will cover. 6. The fourth section details the project's methodology and the approach taken to achieve the goals. 7. The fifth section discusses the project's timeline and the key milestones. 8. The sixth section outlines the project's budget and the resources required. 9. The seventh section discusses the project's risks and the strategies to mitigate them. 10. The eighth section provides a conclusion and a summary of the project's findings. 11. The document is intended for use by all stakeholders involved in the project, including the project manager, team members, and sponsors. 12. The document is a living document and will be updated as the project progresses. 13. The document is the property of the organization and should be handled accordingly. 14. The document is subject to change without notice. 15. The document is a confidential document and should not be shared with unauthorized personnel. 16. The document is a work in progress and may contain errors. 17. The document is a draft and should not be used for decision-making. 18. The document is a reference document and should be used as such. 19. The document is a guide and should be used as such. 20. The document is a tool and should be used as such.	1. The main purpose of this document is to provide a comprehensive overview of the project's goals and objectives. 2. The document is organized into several sections, each addressing a specific aspect of the project. 3. The first section discusses the project's background and the need for this document. 4. The second section outlines the project's goals and objectives, which are the primary focus of this document. 5. The third section describes the project's scope and the areas it will cover. 6. The fourth section details the project's methodology and the approach taken to achieve the goals. 7. The fifth section discusses the project's timeline and the key milestones. 8. The sixth section outlines the project's budget and the resources required. 9. The seventh section discusses the project's risks and the strategies to mitigate them. 10. The eighth section provides a conclusion and a summary of the project's findings. 11. The document is intended for use by all stakeholders involved in the project, including the project manager, team members, and sponsors. 12. The document is a living document and will be updated as the project progresses. 13. The document is the property of the organization and should be handled accordingly. 14. The document is subject to change without notice. 15. The document is a confidential document and should not be shared with unauthorized personnel. 16. The document is a work in progress and may contain errors. 17. The document is a draft and should not be used for decision-making. 18. The document is a reference document and should be used as such. 19. The document is a guide and should be used as such. 20. The document is a tool and should be used as such.

ServerSession

[illegible]

SessionInterceptor

```

1  # Import the required module
2  import random
3
4  # Create a list of numbers
5  numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
6
7  # Shuffle the list
8  random.shuffle(numbers)
9
10 # Print the shuffled list
11 print(numbers)
12
13 # Create a list of names
14 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
15
16 # Shuffle the list
17 random.shuffle(names)
18
19 # Print the shuffled list
20 print(names)
21
22 # Create a list of numbers
23 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
24
25 # Shuffle the list
26 random.shuffle(numbers)
27
28 # Print the shuffled list
29 print(numbers)
30
31 # Create a list of names
32 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
33
34 # Shuffle the list
35 random.shuffle(names)
36
37 # Print the shuffled list
38 print(names)
39
40 # Create a list of numbers
41 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
42
43 # Shuffle the list
44 random.shuffle(numbers)
45
46 # Print the shuffled list
47 print(numbers)
48
49 # Create a list of names
50 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
51
52 # Shuffle the list
53 random.shuffle(names)
54
55 # Print the shuffled list
56 print(names)
57
58 # Create a list of numbers
59 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
60
61 # Shuffle the list
62 random.shuffle(numbers)
63
64 # Print the shuffled list
65 print(numbers)
66
67 # Create a list of names
68 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
69
70 # Shuffle the list
71 random.shuffle(names)
72
73 # Print the shuffled list
74 print(names)
75
76 # Create a list of numbers
77 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
78
79 # Shuffle the list
80 random.shuffle(numbers)
81
82 # Print the shuffled list
83 print(numbers)
84
85 # Create a list of names
86 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
87
88 # Shuffle the list
89 random.shuffle(names)
90
91 # Print the shuffled list
92 print(names)
93
94 # Create a list of numbers
95 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
96
97 # Shuffle the list
98 random.shuffle(numbers)
99
100 # Print the shuffled list
101 print(numbers)
102
103 # Create a list of names
104 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
105
106 # Shuffle the list
107 random.shuffle(names)
108
109 # Print the shuffled list
110 print(names)
111
112 # Create a list of numbers
113 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
114
115 # Shuffle the list
116 random.shuffle(numbers)
117
118 # Print the shuffled list
119 print(numbers)
120
121 # Create a list of names
122 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
123
124 # Shuffle the list
125 random.shuffle(names)
126
127 # Print the shuffled list
128 print(names)
129
130 # Create a list of numbers
131 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
132
133 # Shuffle the list
134 random.shuffle(numbers)
135
136 # Print the shuffled list
137 print(numbers)
138
139 # Create a list of names
140 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
141
142 # Shuffle the list
143 random.shuffle(names)
144
145 # Print the shuffled list
146 print(names)
147
148 # Create a list of numbers
149 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
150
151 # Shuffle the list
152 random.shuffle(numbers)
153
154 # Print the shuffled list
155 print(numbers)
156
157 # Create a list of names
158 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
159
160 # Shuffle the list
161 random.shuffle(names)
162
163 # Print the shuffled list
164 print(names)
165
166 # Create a list of numbers
167 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
168
169 # Shuffle the list
170 random.shuffle(numbers)
171
172 # Print the shuffled list
173 print(numbers)
174
175 # Create a list of names
176 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
177
178 # Shuffle the list
179 random.shuffle(names)
180
181 # Print the shuffled list
182 print(names)
183
184 # Create a list of numbers
185 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
186
187 # Shuffle the list
188 random.shuffle(numbers)
189
190 # Print the shuffled list
191 print(numbers)
192
193 # Create a list of names
194 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
195
196 # Shuffle the list
197 random.shuffle(names)
198
199 # Print the shuffled list
200 print(names)
201
202 # Create a list of numbers
203 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
204
205 # Shuffle the list
206 random.shuffle(numbers)
207
208 # Print the shuffled list
209 print(numbers)
210
211 # Create a list of names
212 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
213
214 # Shuffle the list
215 random.shuffle(names)
216
217 # Print the shuffled list
218 print(names)
219
220 # Create a list of numbers
221 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
222
223 # Shuffle the list
224 random.shuffle(numbers)
225
226 # Print the shuffled list
227 print(numbers)
228
229 # Create a list of names
230 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
231
232 # Shuffle the list
233 random.shuffle(names)
234
235 # Print the shuffled list
236 print(names)
237
238 # Create a list of numbers
239 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
240
241 # Shuffle the list
242 random.shuffle(numbers)
243
244 # Print the shuffled list
245 print(numbers)
246
247 # Create a list of names
248 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
249
250 # Shuffle the list
251 random.shuffle(names)
252
253 # Print the shuffled list
254 print(names)
255
256 # Create a list of numbers
257 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
258
259 # Shuffle the list
260 random.shuffle(numbers)
261
262 # Print the shuffled list
263 print(numbers)
264
265 # Create a list of names
266 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
267
268 # Shuffle the list
269 random.shuffle(names)
270
271 # Print the shuffled list
272 print(names)
273
274 # Create a list of numbers
275 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
276
277 # Shuffle the list
278 random.shuffle(numbers)
279
280 # Print the shuffled list
281 print(numbers)
282
283 # Create a list of names
284 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
285
286 # Shuffle the list
287 random.shuffle(names)
288
289 # Print the shuffled list
290 print(names)
291
292 # Create a list of numbers
293 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
294
295 # Shuffle the list
296 random.shuffle(numbers)
297
298 # Print the shuffled list
299 print(numbers)
300
301 # Create a list of names
302 names = ['Alice', 'Bob', 'Charlie', 'David', 'Eve', 'Frank', 'Grace', 'Heidi', 'Ivan', 'John', 'Karen', 'Leo', 'Mia', 'Noah', 'Olivia', 'Peter', 'Quinn', 'Rachel', 'Sam', 'Tina', 'Uma', 'Victor', 'Wendy', 'Xavier', 'Yara', 'Zoe']
303
304 # Shuffle the list
305 random.shuffle(names)
306
307 # Print the shuffled list
308 print(names)
309
310 # Create a list of numbers
311 numbers = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 
```

StandardManager

[illegible]

StandardSessionManager

[illegible]

ServerSessionManager

[illegible]

שבירת המודולריות

■ נזכיר 3 גישות לפתרון הבעיה:

■ מעבר לשימוש ברכיבים (components) במקום עצמים

■ כגון: Servlets או EJB's

■ חסרון: Domain Specific Framework

■ פתרונות ברמת שפת התכנות ותבניות העיצוב

■ כגון: Mixin או Dynamic Proxy

■ חסרון: דורש "תחזוקה ידנית" של העיצוב

■ מעבר לשפת תכנות בפרדיגמה התומכת ביחסים נוספים בין מחלקות

■ כגון: AspectJ או שפת E

■ חסרון: לימוד שפה חדשה

שכתוב מבני

refactoring

שכתוב מבני (refactoring)

- refactoring הוא תהליך של שינוי תוכנה כך שהתנהגותה החיצונית לא תשתנה, אך המבנה הפנימי שלה ישתפר.
- לנקות ולשפר את הקוד בלי להכניס לשגיאות.
- "שיפור התיכון אחרי שהקוד נכתב" סותר לכאורה את העקרונות שמנחים פיתוח תוכנה.
- אבל מכיר בעובדה שבמשך הזמן, שינויים בקוד (למשל להוספת תכונות) גורמים לכך שהמבנה נפגע ומסתבך.
- ב refactoring מבצעים בכל פעם שינוי קטן, טרנספורמציה שמשמרת נכונות (כלומר לא משנה את ההתנהגות החיצונית).
- לאחר כל שינוי יש לבדוק היטב שהשינוי היה נכון - להריץ את אוסף הבדיקות שצברנו.

מקורות

■ האנשים שזיהו את חשיבות הרעיון :

- Ward Cunningham, Kent Beck

■ ספר:

- Martin Fowler, Refactoring, Improving the Design of Existing Code, Addison Wesley 2000. (2nd edition 2005)

■ אתר:

- <http://www.refactoring.com/>

למה refactoring ?

- לשפר את תיכון התוכנה – אחרת מבנה המערכת **נשחק** עם הזמן.
- לעשות את התוכנה **קריאה** יותר – הקריאות חיונית למתחזקים.
- לעזור למצוא **שגיאות** – קשה למצוא שגיאה בקוד מסורבל.
- לזרז את כתיבת הקוד – כל השיפורים הללו יקטינו את הזמן שיידרש בהמשך.

מתי לעשות refactoring ?

- כאשר מוסיפים פונקציונליות למערכת - "אם הקוד היה כתוב כך, היה קל יותר להוסיף את הפעולה".
- כאשר צריך למצוא שגיאה - בכל פעם שמסתכלים על קוד ומתקשים להבין אותו יש לבדוק האם ניתן לשפר.
- תוך כדי סקר קוד (Code review)
- באופן כללי, כל פעם שמגלים קוד ש"מריח לא טוב" (code smells). לדוגמא:
  - כפילות בקוד, שרות ארוך מדי, מחלקה גדולה מדי, רשימת פרמטרים ארוכה, סימפטומים של צימוד חזק מדי בין מחלקות....

קטלוג של refactorings

■ הספר של Fowler כולל קטלוג של refactorings שכל אחד כולל שם, סיכום קצר, מוטיבציה, תהליך השינוי, ודוגמא.

- חלק מה refactorings ניתנים לאוטומציה ע"י סביבות הפיתוח
  - הכלים מאפשרים לראות כיצד ייראה הקוד אחרי השינוי, ולהחליט (וכן לבטל שינוי שנעשה).
  - הכלים יכולים לציין מתי מובטח שהשינוי נכון (כלומר לא משנה התנהגות).
  - למשל ב eclipse

■ אפילו דוגמא פשוטה - שינוי שם של שרות - קשה מאד לשינוי ידני ללא שגיאה. (שינוי גלובלי בעורך טקסט לא יהיה נכון בהכרח).

דוגמאות מקטלוג ה refactorings

- Extract method / inline method
- Introduce Explaining Variable
- Move method/Field
- Rename method
- Add/Remove Parameter
- Pull up/Push down Field/Method
- Extract Subclass/Superclass/Interface
- Collapse Hierarchy
- Replace Inheritance with Delegation / vice versa